

Simona Smolej

NEGATIVNE PLATI FLEKSIBILIZACIJE ZAPOSLOVANJA

DELO ZA DOLOČEN ČAS V STORITVENEM SEKTORJU IN POJAV REVŠČINE MED ZAPOSLENIMI

Znotraj procesa fleksibilizacije trga delovne sile se pojavljajo zaposlitve s povečanimi tveganji in nove oblike revščine kot posledica tega procesa. Fleksibilizacija zaposlovanja prinaša veliko možnosti za razmah novih oblik in praks zaposlovanja in na ta način pomembno vpliva na zmanjševanje brezposelnosti; na žalost pa proces nima ugodnega vpliva na kakovost zaposlitev. Zelo nizko na tej kakovostni lestvici so prekarne zaposlitve, katerih zgled so tudi zaposlitve prodajalk, ki delajo za določen čas. Tudi druge zaposlitve in pomožna dela v storitvah, ki jih večinoma opravljajo ženske (posebej s področja pomoči na domu oziroma v gospodinjstvu) in so v Evropi ena najbolj rastočih zaposlitvenih panog, sodijo v kontekst zaposlitev s povečanimi tveganji. Ob vse večji fleksibilizaciji zaposlovanja in prožnejših delovnih odnosih se pojavlja vprašanje, kako ob tem ohraniti ali izboljšati kakovost in povečati varnost zaposlitev, pomembno pa bi bilo tudi ugotoviti, katere so tiste oblike zaposlovanja, ki zagotavljajo usklajen gospodarski in socialni razvoj in napredek družbe. V zvezi z združevanjem fleksibilnosti in varnosti zaposlitve je v Evropi v ospredju predvsem koncept *flexicurity* oziroma prožne varnosti, ki ga v predvidenih reformah omenjajo tudi pri nas.

KLJUČNE BESEDE: fleksibilizacija trga delovne sile, prekarnost, revni zaposleni, prožna varnost, prodajalke.

Mag. Simona Smolej je višja raziskovalka na Inštitutu Republike Slovenije za socialno varstvo. Kontakt: Inštitut RS za socialno varstvo, Rimska 8, 1000 Ljubljana, tel. 01 2000258, simona.smolej@guest.arnes.si.

Vesna Leskošek

ZAPOSLITVENE MOŽNOSTI MLADIH

Mladina je v Sloveniji ena od družbenih skupin, ki so najbolj izpostavljene spremembam na zaposlitvenem

trgu. Poleg starejših od 50 let starosti, dolgotrajno brezposelnih in hendikepiranih beleži najvišjo stopnjo brezposelnosti. Še zlasti visok je delež mladih, ki iščejo prvo zaposlitev in šele stopajo na trg zaposlovanja. Problem je obsežen, dolgotrajen in ga prepoznavajo tako država kot institucije Evropske Unije. Čeprav se država loteva zmanjševanja brezposelnosti mladih z ukrepi aktivne politike zaposlovanja, natančnejša analiza pokaže, da ti ne zajamejo kompleksnosti pojava, so poenostavljeni, niso naravnani ciljno in ne prepoznavajo raznovrstnosti skupine. Spregledajo, da se spreminjata oba parametra problema, tako mladost kot zaposlovanje, da so spremembe hitre in obsežne; za mlade brez spretnosti, izobrazbe in s šibkim dostopom do virov so lahko tudi usodne, saj jih lahko dolgoročno izključijo s trga dela. Problem premislimo s treh vidikov – spremembe na področju mladosti, pomeni izključenosti mladih, ki imajo šibkejši dostop do virov, in sodobnih sprememb trga zaposlovanja. Pogledali bomo, kako se ukrepi aktivne politike zaposlovanja skladajo z ugotovitvami.

KLJUČNE BESEDE: mladost, zaposlovanje, brezposelnost, vključenost, enake možnosti, tveganja.

Dr. Vesna Leskošek je docentka na Fakulteti za socialno delo, Univerza v Ljubljani, ukvarja pa se z raziskovanjem družbenih neenakosti, spolov in mladine. Kontakt: Fakulteta za socialno delo, Topniška 33, Ljubljana, tel. 040 286715, vesna.leskosek@fsd.uni-lj.si.

Tjaša Žakelj, Alenka Švab

USKLAJEVANJE DELA IN DRUŽINE

MED ZAKONODAJNIMI SPODBUDAMI IN VSAKDANJIM ŽIVLJENJEM

Članek obravnava značilnosti zakonodaje družinske politike in politike enakih možnosti na mestih, kjer se dotikata področij usklajevanja družinskih in službenih obveznosti in vsakdanjih strategij, s pomočjo katerih ti dve sferi usklajujejo starši z majhnimi otroki. V slovenski zakonodaji se usklajevanje sfer dela in družine pokaže kot problem porabe in delitve časa, kot problem, ki se dotika enakih možnosti spolov, in kot problem upoštevanja družinskih potreb v sferi dela. Problematika usklajevanja dela in

družine se v vsakdanjem življenju odraža kot dvojna obremenjenost žensk z majhnimi otroki, ki s svojo udeležbo na trgu dela pogosto prehitujejo evropske sodržavljanke. Pridobljeni podatki kažejo, da so tudi moški postali dejavnejši pri delitvi gospodinskih del in skrbi za otroke, kljub temu pa je bistvena razlika v usklajevanju družinskih in delovnih obveznosti mater in očetov, saj očetje službenih obveznosti ne prilagajajo potrebam družine. Matere so v veliki večini tiste, ki s spretnim organiziranjem in koordiniranjem poskrbijo za prilagajanje obeh sfer. Čeprav kot idealno ocenjujejo delo za krajši delovni čas, se zanj redko odločijo, tudi zato, ker se jim zdi, da jim usklajevanje družinskih in poklicnih obveznosti s pomočjo mreže sorodnikov še uspeva.

KLJUČNE BESEDE: družinsko življenje, delovno življenje, družinska politika, družinsko delo.

Mag. Tjaša Žakelj je mlada raziskovalka Fakultete za družbene vede, Univerza v Ljubljani. Pri raziskovalnem delu obravnava sociologijo družin, teorije očetovstva, diskurze o starševskih vlogah v razveznih postopkih in iskanje partnerjev po internetu. Kontakt: tel. 01 5805258, tjasa.zakelj@fdv.uni-lj.si. Dr. Alenka Švab je izredna profesorica in raziskovalka na Fakulteti za humanistične študije, Univerza na Primorskem, in na Fakulteti za družbene vede, Univerza v Ljubljani. Njeno raziskovalno področje obsega študije spolov, sociologijo družin in zasebnosti, družinsko politiko, vsakdanje življenje, etiko skrbi, gejevske in lezbične študije in študije seksualnosti. Kontakt: tel. 041 486342, alenka.svab@fdv.uni-lj.si.

Jelena Juvan

USKLAJEVANJE DELOVNIH IN DRUŽINSKIH OBVEZNOSTI V VOJAŠKI ORGANIZACIJI

Koncept usklajevanja dela in družine nikakor ni nov in je prisoten, odkar so se ljudje začeli zaposlovati izven domačega gospodinjstva. Še bolj aktualen je postal v drugi polovici dvajsetega stoletja, ko so ženske začele bolj množično stopati na trg delovne sile. Kljub vsem spremembam v zadnjih desetletjih je danes družina še vedno okarakterizirana kot domena žensk, obveznost žensk pa je primarno vezana na družino in šele potem tudi na njen »poklicni« svet. Od

ženske se pričakuje, da je primarno zvesta družini, medtem ko se od moških pričakuje ravno narobe, saj ima »doma« žensko, ki bo poskrbela za družino. Na drugi strani pa imamo vojaško organizacijo, ki velja za tradicionalno moško organizacijo. Spolna dimenzija obravnavane tematike je tako izredno močna in je pri raziskovanju tega področja nikakor ne smemo zanemariti. Še bolj pride do izraza, ko govorimo o usklajevanju delovnih obveznosti med »moško« vojaško organizacijo in »žensko« družino. Obe instituciji morata najti obliko sobivanja, če ne, lahko pride do konflikta, ki ne koristi niti družini niti vojaški organizaciji.

KLJUČNE BESEDE: delitev dela po spolu, družina, pohlepne institucije, vojaška profesija, vojaška družina.

Dr. Jelena Juvan je asistentka za področje obramboslovja in raziskovalka na obramboslovnem raziskovalnem centru Fakultete za družbene vede, Univerza v Ljubljani. Leta 2008 je na Fakulteti za družbene vede doktorirala z disertacijo »Vojaške družine: Usklajevanje delovnih in družinskih obveznosti v vojaški organizaciji«. Njeno delovno in interesno področje vključuje proučevanje religije in vojne, mirovnih operacij, človeškega dejavnika v vojski in vojaških družin. kontakt: Fakulteta za družbene vede, Kardeljeva ploščad 5, Ljubljana, tel. 01 5805330, jelena.juvan@fdv.uni-lj.si.